

STŘÍDAVÝ PROUD

Sériové obvody střídavého proudu

RL obvod

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

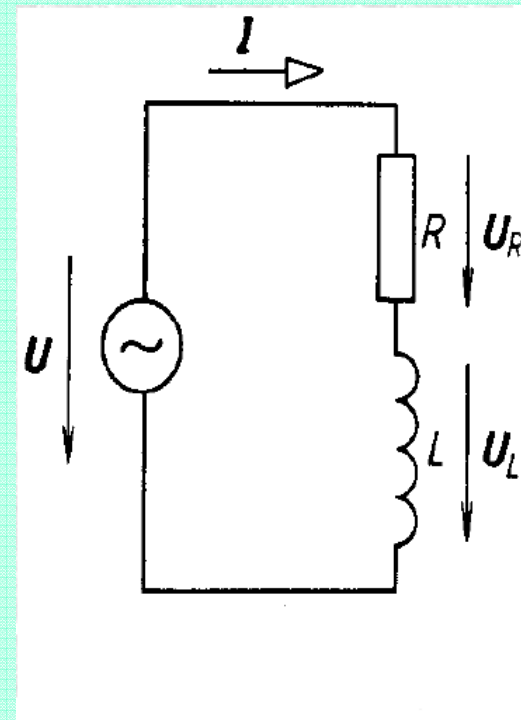
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0425
Autor	Ing. Lenka Ližanová
Název školy	Integrovaná střední škola technická, Benešov
Předmět	Základy elektrotechniky
Tématický okruh	Střídavý proud
Téma	Sériové obvody střídavého proudu - RL obvod
Ročník	1.
Datum výroby	3.3.2013
Anotace	Tento DUM slouží k výuce žáků v oblasti spojování různých součástek do složitějších sériových obvodů.

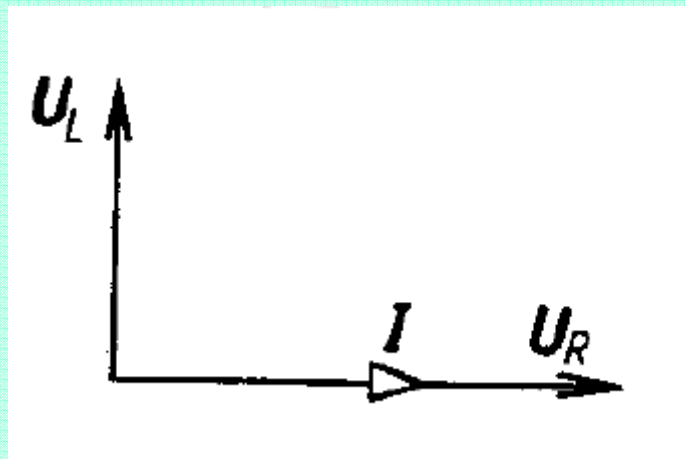
Sériový RL obvod

- Jedná se o sériové spojení ideální cívky (má pouze indukčnost) a ideálního rezistoru.
- Ve schématu označíme zvolený kladný směr svorkového napětí U
- Dále můžeme označit kladný směr proudu I a napětí na rezistoru U_R a na cívce U_L
- Teprve nyní budeme moci nakreslit fázorový diagram

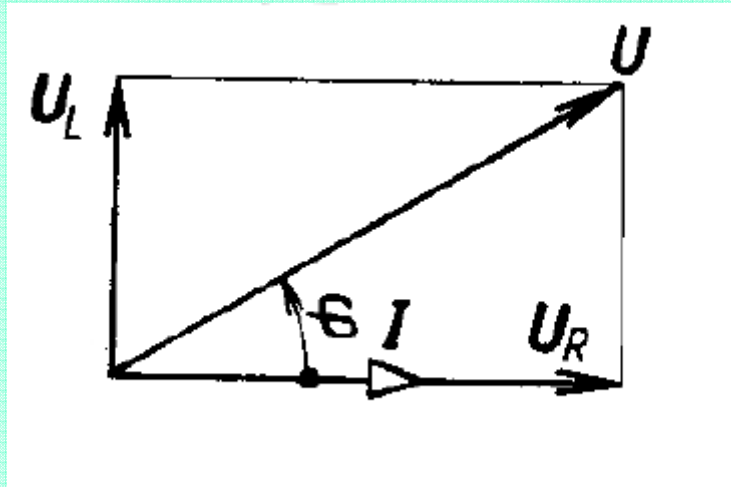
Sériový RL obvod

- Oběma prvky prochází stejný proud I $\Rightarrow$ zakreslíme jej na kladnou osu x
- Napětí na rezistoru bude dle Ohmova zákona $U_R = RI$ a je ve fázi s proudem, tzn. je na stejné ose!
- Napětí na cívce $U_L = X_L I$ předbíhá proud o 90° , tzn. je na svislé kladné ose y

Sériový RL obvod

- Fázor svorkového napětí získáme geometrickým součtem fázorů napětí U_R a U_L
- Fázový posun je vidět mezi celkovým svorkovým napětím U a celkovým proudem I – značíme jej úhlem φ

Sériový RL obvod

- Po zakreslení lze vyřešit obvod matematicky:

$$U = \sqrt{U_R^2 + U_L^2} = \sqrt{R^2 I^2 + X_L^2 I^2} = I \sqrt{R^2 + X_L^2}$$

$$U = I \sqrt{R^2 + X_L^2} = IZ$$

$$Z = \sqrt{R^2 + X_L^2}$$

Poslední výraz se nazývá impedance a značí se velkým Z a udává se v jednotkách Ω .

Představuje zdánlivý odpor součástek a fázový posun napětí oproti proudu.

Úhel φ

- Z fázorového diagramu můžeme pomocí goniometrických funkcí získat fázový posun φ

$$\sin \varphi = \frac{U_L}{U} = \frac{X_L I}{ZI} = \frac{X_L}{Z}$$

$$\cos \varphi = \frac{U_R}{U} = \frac{RI}{ZI} = \frac{R}{Z}$$

$$\tan \varphi = \frac{U_L}{U_R} = \frac{X_L I}{RI} = \frac{X_L}{R}$$

Děkuji za pozornost.

Zdroje

- VOŽENÍLEK, L., ŘEŠÁTKO M.: *Základy elektrotechniky I: pro 1. ročník SOU elektrotechnických*. Praha: SNTL, 1984.
- [http://files.krydl.webnode.cz/200000243-77e3978de4/95%20Jednoduche slozene obvody str proudu.pdf](http://files.krydl.webnode.cz/200000243-77e3978de4/95%20Jednoduche%20slozene%20obvody%20str%20proudu.pdf)